

PvdA

Programma PvdA Zeeland 2023-2027 voor waterschapsverkiezingen

PvdA Zeeland

Inleiding

De Partij van de Arbeid Zeeland vindt de **betaalbaarheid van de waterschapslasten** en het **bovenaan zetten van de biodiversiteit** twee belangrijke speerpunten van beleid. De PvdA fractie in het waterschapsbestuur zal alle voorstellen die zullen worden voorgelegd in elk geval beoordelen op deze twee punten.

De dijkverzwaring in Hansweert van 5,2 kilometer kan wellicht de nieuwe standaard zijn bij dit soort werken, maar het is voor de toekomst **onbetaalbaar**. Daarom dienen de waterschappen in Nederland dit in gezamenlijkheid met de Rijksoverheid te bespreken om tot **andere afspraken komen**. Niet alleen de dijkverzwaringen vragen veel van ons budget, ook onderhoud van de rioolwaterzuiveringen, we hebben er 15, nemen nu en ook in de toekomst grote happen uit de beschikbare middelen.

Ook zijn we voor een **rechtvaardige verdeling van de lasten** over de diverse categorieën: gebouwd en bedrijven, ongebouwd en ingezetenen.

Langzaam begint ook in de agrarische wereld steeds meer het besef door te dringen dat een **goede biodiversiteit** in het belang van de aarde is, en dus ook in het belang van de agrariërs

zelf. Gelukkig zijn er ook al de nodige agrariërs die dit beseffen. Hen moeten we ondersteunen in de transitie naar een verantwoorde manier om voor ons voedsel te zorgen.

Het water in Nederland behoort tot het vuilste in Europa. We moeten nog maar zien of de strenge eisen van Europa in 2027 gehaald gaan worden. We dienen er alles aan te doen om dat toch voor elkaar te krijgen. Denk hierbij aan spuitvrije zones

aan watergangen en natuurvriendelijke oevers, die ook een goede buffer zijn.

Herplanting van de vele gerooide bomen dient versneld te worden uitgevoerd, ook door aanleg van nieuwe bossen. Daarnaast hechten we ook zeer aan positieve beoordeling van de mogelijkheden voor **recreatie op de dijken** met inachtneming van de natuurwaarden.

Onze belangrijkste punten vind u [verderop](#) in het programma

De PvdA zal een stem zijn in het bestuur van het Waterschap voor alle inwoners van Zeeland en stelt daarbij hun belangen voorop.

Inhoud

Inleiding.....	2
Waar staan wij voor?.....	4
Betaalbaarheid.....	5
Waterkwaliteit	5
Biodiversiteit.....	6
Zoet Waterbeheer.....	8
Wegen / fietspaden.....	8
Waterveiligheid.....	9
Kosten Primaire waterkeringen	9
Ruimtelijke ordening	10
Burgerparticipatie	10
Werkwijze PvdA-fractie	11

Waar staan wij voor?

- Bij financiering van de waterkeringen voor de landelijke veiligheid dient de landelijke solidariteit opnieuw te worden vastgesteld.
- Voor een sober scenario, waarbij de lasten voor de burgers minimaal stijgen.
- Dat bovenmaatse lastenstijgingen bij de Rijksoverheid worden neergelegd.
- Waterschappen dienen voor wegenonderhoud ook gebruik te kunnen maken van BTW-compensatiefonds.
- Een belastingtarief gebaseerd op waterverbruik (waterspoor).
- Toevoegen van de belastingcategorie "Recreatie".
- Meer meetpunten om vervuiling van water, maar ook lucht te voorkomen.
- Vervuiling aanpakken bij de bron, zowel op het platteland als in de stedelijke omgeving.
- Goede educatie en voorlichting geven aan vervuilers (waaronder de industrie), zo nodig gevolgd door controle, handhaven en sancties voor overtreders.
- Inrichten van spuitvrije zones langs waterlopen stimuleren en overbemesting terugdringen.
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers dient voortvarender te worden opgepakt.
- Landbouwers steunen in transitie van hun bedrijf en diegenen die een bijdrage leveren aan schoon water en ruimte voor de natuur.
- Aanleggen van vispassages en zo leefgebieden voor waterdieren vergroten.
- Bij alle besluiten dienen de effecten op biodiversiteit in beeld gebracht te worden.
- Maaisel dient te worden afgevoerd.
- Meer bossen aanleggen.
- Gemeenten ondersteunen bij het vergroenen van de leefomgeving in stedelijke gebieden.
- Realiseren van een grotere berging van zoet water.
- Provinciaal beleid op zoetwaterbassins.
- Strengere regels en controle op grondwateronttrekkingen.
- Sluipverkeer over de polderwegen tegengaan.
- Stringenter beleid op afmeting en gewicht van landbouwvoertuigen op polderwegen.
- Kosten voor de aanleg en verbreding van nieuwe polderwegen ook neerleggen bij belanghebbenden.
- Steun aan een breed onderzoek naar waterveiligheid in relatie met de klimaatverandering. Bij die studie geen obstructies of uitzonderingen.
- Meer recreatieve beleving toestaan op de waterkeringen.
- Meer regiobijeenkomsten voor en met omwonenden bij projecten.
- Doorlopende campagnes op scholen oa door inzet Natuurbus.

Betaalbaarheid

Betaalbaarheid van de waterschapslasten vindt de PvdA erg belangrijk. De PvdA vindt dat Scheldestromen eerst dient te onderzoeken of de kosten omlaag kunnen en vervolgens dient van een sober scenario te worden uitgegaan. Wij willen voorkomen dat waterschap Scheldestromen het duurste waterschap van Nederland wordt. Wij gaan daarom voor het laagst mogelijke tarief, waarbij de kerntaken als waterveiligheid en waterzuivering niet in het gedrang komen. We willen daarvoor het waterverbruik als belastinggrondslag gebruiken, het zogenaamde waterspoor.

Hoe is het nu geregeld? Bij twee bewoners van een woning dient er voor drie te worden betaald en wanneer er tien mensen wonen hoeft er ook maar voor drie te worden betaald. Dit vindt de PvdA niet rechtvaardig. Door te kiezen voor waterverbruik worden mensen aangespoord om op hun waterverbruik te letten en gaan mensen die veel water verbruiken (bijvoorbeeld eigenaren van een zwembad of een hobbyboerderij) meer betalen, ongeacht het aantal bewoners van een woning.

Naast de bestaande categorieën gebouwd, ongebouwd en bedrijfsgebouwd willen we een nieuwe categorie toevoegen: recreatie (recreatiewoningen, pensions, jachthavens, hotels en campings).

Gemeenten en provincies kunnen gebruik maken van het BTW-compensatiefonds, maar waterschappen niet. Al jaren probeert de PvdA-waterschap fractie Scheldestromen het dagelijks bestuur of de Unie van Waterschappen te bewegen om naar Den Haag te reizen en het gesprek met de regering aan te gaan over het BTW-compensatiefonds. Zeker voor de wegentaak van het waterschap zou dit minimaal moeten gebeuren, aangezien wij een van de weinige waterschappen zijn die deze taak uitvoeren. Elders is dit een taak voor de gemeenten en is dit wel BTW compensabel.

Wij zijn voorstander om voor onderhoud van voorzieningen en wegen een bepaald percentage van de toeristenbelasting van gemeenten te mogen ontvangen.

Waterkwaliteit

Het zuiveren van water is één van de hoofdtaken van het waterschap. Doordat er veel stoffen in het water zitten die er niet in thuishoren, bijv bestrijdingsmiddelen, microplastics, medicijnresten en industriële reststoffen, dient het waterschap extra kosten te maken om deze er allemaal uit te halen. Ook voor de gezondheid van mensen en dieren zijn deze stoffen ongewenst.

De **vervuiling dient bij de bron te worden aangepakt**. Daar moet snel regelgeving voor komen. Zo is een permanent verbod op het gebruik van **bestrijdingsmiddelen die de leefomgeving aantasten** zeer gewenst. Dat geldt ook voor diergeneesmiddelen en hormonen, met name in megastallen. Voor mens, flora en fauna kan er dan een leefbare toekomst zijn.

Daarom dient samen met de vervuilers gezocht te worden naar slimme oplossingen, die voorkomen dat de ongewenste bestanddelen in het riool terecht komen. Het inzetten van andere, minder schadelijke middelen is hierbij een van de mogelijkheden.

De Kader Richtlijn Water (KRW) dient voor de PvdA voortvarend te worden uitgevoerd. De kwaliteit van het water in Nederland is slecht. Dat komt onder meer door meststoffen uit de landbouw, gewasbeschermingsmiddelen, medicijn- en drugsresten, PFAS, biociden en microplastics. De verantwoordelijkheid om te voorkomen dat deze stoffen in de natuur terecht komen ligt bij ons allemaal: industrie, agrariërs en burgers.

Transparantie dient er te komen waar de vervuiling vandaan komt en het uitgangspunt is dat de vervuiler betaalt.

Om dit te bereiken zijn behalve een andere overtuiging meer meetpunten nodig om zo dicht mogelijk bij de bron de vervuiling te kunnen vaststellen.

Kringlooplandbouw (met strokenlandbouw) is voor de PvdA de toekomst. Om agrariërs in die transitie te ondersteunen is de inbreng van alle overheden en dus ook van het waterschap zeer gewenst. Agrariërs die aantoonbaar bijdragen aan schoon water en ruimte voor de natuur mogen daarvoor worden beloond.

De gemeenten kunnen op de steun van het waterschap rekenen bij het maken van plannen om schoon regenwater in de grond te laten verdwijnen en niet in het riool.

Biodiversiteit

Een andere kerntaak van het waterschap is het onderhouden van waterkeringen en wegen.

De [uitgangspunten van de Unie van Waterschappen](#) onderschrijven wij:

- We erkennen maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- We zijn deel van een netwerk dat we willen versterken.
- We maken ook met eenvoudige ingrepen een groot verschil.
- We wegen biodiversiteit mee met elke opgave.
- We werken samen en staan open voor initiatieven.

We zullen alle besluiten en uitvoeringswerken van Scheldestromen beoordelen op bovenstaande uitgangspunten. Door integraal te werken kan het waterschap een grote bijdrage leveren aan duurzaamheid en biodiversiteit zonder dat dit tot hogere kosten leidt.

Bij waterschap Scheldestromen wordt bij alle Grond-, Weg- en Waterbouwkundige werken (GWW) in de voorbereiding daarvoor het [ambitieweb](#) gebruikt. Om de voorstellen voor alle werken goed te kunnen beoordelen en voor de benodigde transparantie vindt de PvdA dat bij elk voorstel naar de commissie of de Algemene Vergadering het uitgewerkte ambitieweb dient te worden meegestuurd. Zonder dit bij te voegen ambitieweb kunnen voorstellen niet op de agenda worden geplaatst.

Wegen zijn een belangrijk element in het Zeeuwse landschap; vaak zichtbaar door de bomen die erlangs staan. Inwoners hebben veel aandacht voor de uitstraling van de weg, met name voor de beplanting.

Het groen langs de wegen is ook een belangrijke factor voor biodiversiteit. Veel insecten, vogels en kleine zoogdieren, maar ook bepaalde plantensoorten, hebben baat bij ecologisch

beheer van de wegbermen en beplantingen.

Bij het maaien van dijken en wegen is het van belang dat dit gebeurt op een ecologisch verantwoorde wijze. Het [inspiratiedocument ambitie biodiversiteit](#) met hierin de ecologische potentiekaart voor Scheldestromen is een mooie start. En ook het waterschap kan het alleen in samenwerking met agrariërs, terreinbeheerders, particulieren, onderzoekers en overheden.

Daarom pleiten wij voor een maai-beheer dat het maaisel afvoert (lokaal gebruiken in landbouw of als grondstof voor andere producten) en de biodiversiteit (soorten) toeneemt. Dit zal de bijstand ten goede komen en dus ook voordelig zijn voor de bestuiving van landbouwgewassen.

Gerooide bomen moeten één-op-één worden vervangen door nieuwe bomen. Door grotere afstanden tussen de terug geplante bomen is het waterschap op zoek naar ruimte om bomen elders te kunnen herplanten. De PvdA pleit ervoor om dit voortvarend op te pakken en te zoeken naar mogelijkheden tot de aanleg van nieuwe bossen. Daarbij vooral kijken naar regio's waar weinig bossen zijn. Zie ook de [bosvisie van de provincie](#)

[Zeeland](#).

Ook in stedelijke gebieden dient er meer aandacht te komen voor een gezonde, toekomstbestendige en maatschappelijk gewaardeerde natuur. Gemeenten zijn daarbij aanzet en kunnen rekenen op onze steun.

Lokale initiatieven door burgers, organisaties en bedrijven voor duurzaamheid en biodiversiteit dienen met een positieve grondhouding tegemoet getreden te worden en kunnen op onze steun rekenen.

Er moet aandacht zijn voor meekoppelkansen om biodiversiteit naar een hoger niveau te tillen. Verbinding dient te worden gezocht met maatregelen voor klimaatadaptatie, duurzame energie en circulaire economie. Hierbij dient het waterschap haar verantwoordelijkheid te nemen en te kijken naar de mogelijkheden voor cofinanciering.

Het waterschap dient meer naar buiten te treden over het gevoerde beleid en resultaten te laten zien aan de inwoners van Zeeland. Hiervoor dient het waterschap een prestatie-indicator te ontwikkelen, waardoor het eenvoudiger is om resultaten zichtbaar te maken. Vooral de omgeving van Natura2000-gebieden verdienen extra aandacht.

Natuurvriendelijke oevers (nvo's) zorgen voor een grote diversiteit aan flora en fauna. Veel

dieren vinden er hun voedsel, maar het zijn ook een uitstekende schuilgelegenheden voor veel dieren (insecten, vogels en vissen). Het is een goede ecologische verbindingzone tussen land en water. Ook dragen nvo's bij aan een gezond en helder watersysteem.

In Zeeland hebben we veel te maken met brakke wateren. We zien dat deze te weinig bijdragen aan de KRW-doelen, maar wel een grotere soortenrijkdom en bedekking opleveren.

Natuurvriendelijke oevers functioneren ook als opgroehabitat voor vissen. Door de breedte van de natuurvriendelijke oever ligt het water verder verwijderd van de akker. Hierdoor komen meststoffen en spuitmateriaal niet meer zo gemakkelijk in het water terecht en blijft dit dus schoner. De door de PvdA gewenste spuitvrije zones kunnen hier ook een grote bijdrage aan leveren.

Zoet Waterbeheer

Waterschap is verantwoordelijk voor afvoer van het overtollige water en tegenwoordig ook voor voldoende berging van zoet water. Dit alles is een gevolg van de klimaatverandering waar soms neerslag in korte tijd in grote hoeveelheden valt, maar ook lange perioden van droogte voorkomen.

Maatregelen worden geprioriteerd vanuit de daadwerkelijke bijdrage aan doelen (afweging kosten-baten-risico's) en vanuit de samenhang met andere doelen (zoet water/droogte/waterkwaliteit). Zo moeten de resterende opgaven in beeld worden gebracht en kunnen maatregelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

*Strategische visie
waterbeheer Zeeland*

De samen met de provincie Zeeland opgestelde [Integrale Visie Waterbeheer 2050](#) wordt door de PvdA onderschreven en is uitgangspunt voor het beleid in de komende periode. In deze visie wordt op een moderne en betaalbare wijze invulling gegeven aan de opgaven voor zoet waterbeheer.

De lange periodes van droogte leidden de afgelopen jaren tot een sterk toegenomen aantal onttrekkingen aan het grondwater. Dit baart de PvdA grote zorgen omdat het leidt tot verdringingseffecten door zout water.

Strengere regelgeving gekoppeld aan voldoende handhaving is hier dringend gewenst.

Samen met de provincie Zeeland dient er beleid te komen voor landschappelijke inpassing van zoetwaterbassins in de polders. Momenteel is dit afhankelijk van gemeentelijk beleid.

Wegen / fietspaden

Er dient toezicht te komen op het gebruik van landbouwvoertuigen op de openbare weg en of dit strikt noodzakelijk is. Ook het terugbrengen van de maximum snelheid van 40 naar 25 km/uur kan de veiligheid bevorderen en de fietsvriendelijkheid van onze Zeeuwse polders verhogen.

Afmetingen

Een extra taak die waterschap Scheldestromen heeft is het onderhoud van de polderwegen. Van deze wegen wordt door veel verschillende groepen gebruik gemaakt. Genoemd kunnen worden: agrariërs met tractoren en brede landbouwmachines, vrachtwagens, auto's, fietsende recreanten en scholieren en wandelaars. Deze diversiteit van gebruikers is sterk van invloed op de inrichting en onderhoud van deze polderwegen. De focus

dient wat de PvdA betreft te liggen op verkeersveilige wegen en fietspaden. Door toegenomen gewicht en snelheid van landbouwvoertuigen nemen de kosten en ook het gevaar toe op de polderwegen.

Er dient nauw overleg te zijn met de gemeenten en de provincie over de financiële middelen, die door de gemeenten worden doorgeschoven naar het waterschap en die vaak ontbreken of onvoldoende zijn om de veiligheid en het onderhoud op een goed peil te brengen of houden.

De PvdA is sterk voorstander van het tegengaan van het sluijverkeer. Auto's die er niet behoeven te zijn, maar deze wegen enkel gebruiken om een route af te snijden, dienen te worden geweerd. Dit kan alleen in goed overleg met andere overheden en diensten.

De PvdA onderschrijft de uitgangspunten van de [Zeeuwse Uitvoeringsagenda van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030](#). Wij vinden dat waterschap Scheldestromen op de waterschapswegen daar actief aan moet meewerken. Dit alles binnen de financiële mogelijkheden.

Waterveiligheid

Zorgen voor een veilige woon- en werkomgeving is één van de belangrijkste taken van het waterschap. Waterveiligheid is de afgelopen tijd geëvolueerd van 'het puur water keren' naar 'het op orde houden van de waterveiligheidssituatie'.

Dit laatste vraagt een bredere blik op waterveiligheid in relatie tot het gebied en de maatschappij. De recreatieve beleving van de dijken in Zeeland is voor de PvdA belangrijk. Inwoners moeten kunnen genieten van het water, dijken en stranden. Er dient ruimte te zijn voor wandelen, fietsen en zwemmen, waarbij uiteraard de natuur niet mag worden aangetast.

Rekening dient te worden gehouden met een zeespiegelstijging op basis van reële klimaatscenario's. Doel ervan is mensen en economische waarden te beschermen volgens de wettelijke normen. Daarmee worden de risico's op een overstroming zoveel mogelijk beperkt, nu en in de toekomst. PvdA steunt een breed onderzoek naar mogelijke oplossingen, inclusief dubbele dijken.

Gebiedspartners worden hierbij betrokken om maatregelen te ontwikkelen die de waterveiligheidssituatie toekomstbestendig maken. Komende jaren gaat dit resulteren in een nieuwe waterveiligheidsfilosofie voor de Zeeuwse Delta.

Kosten Primaire waterkeringen

De landelijke analyses en trends vragen om een heroriëntatie van bestaande werkwijzen en financiering. In 2024 vindt er een evaluatie plaats van het [Hoogwaterbeschermingsprogramma](#) (HWBP). Dit is hard nodig omdat we nu en komende jaren voor grote werken aan onze dijken staan.

Met het relatief beperkt aantal inwoners zijn de kosten daarvoor niet langer op te brengen. Er dient een ander financieringsmodel te komen op basis van solidariteit. De dijkverzwaringen bij Hansweert hebben dit al aangetoond. Alle primaire keringen dienen voor 2050 immers aan de nieuwe normen te voldoen. We staan voor een zeer grote uitdaging.

De invoering van de nieuwe normen en systematiek voor de primaire waterkeringen vraagt veel van alle waterschappen. Een bijkomstigheid is de zorg voor de vooroevers van primaire waterkeringen. Deze taak is sinds 2018 bij het waterschap belegd. De vooroevers zijn belangrijk voor de stabiliteit van de primaire waterkeringen. Het onderhoud aan deze vooroevers is kostbaar.

Tot 2026 is er nog een overgangsregeling waarbij de kosten voor het Rijk zijn. Daarna komen ze voor rekening van het waterschap. **De PvdA wil zich inzetten om de kosten bij het Rijk te houden.**

Ruimtelijke ordening

Door toenemend ruimtegebrek en grote opgaven voor oa biodiversiteit, klimaatadaptatie, ruimte voor wonen, bedrijven en wegen, leefbaarheid en gezondheid is het noodzakelijk dat het waterschap bij de inrichting van de ruimte aan alle overlegtafels plaatsneemt. Vanuit zijn specifieke kennis en kunde is het zaak om van meet af aan zijn bijdrage te leveren aan de inrichting van het gebied.

Burgerparticipatie

Het waterschap dient meer over zijn werk, werkwijze en resultaten te communiceren opdat burgers meer betrokken raken bij die werkzaamheden. Een idee is meer structureel campagnes op scholen om te vertellen over de werkzaamheden van het Waterschap en de mogelijkheden om daar een bijdrage aan te leveren door er te gaan werken. Dit kan bv door het inzetten van een Natuurbus, zoals er ook al een [Cultuurbus](#) is.

Voordat in een regio iets wordt gestart dient er lokaal een informatieavond te worden belegd. Hierbij kunnen omwonenden en geïnteresseerden hun mening of adviezen over de voorliggende plannen geven.

Om cultuurhistorische waterschap werken voor de toekomst te behouden dient er een inventarisatie plaats te vinden, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kennis die er in de provincie aanwezig is. Afgestemd op beschikbare middelen kan vervolgens een meerjarenplan worden opgesteld. Nu ontbreekt beleid hiervoor waardoor te veel adhoc wordt gewerkt.

Werkwijze PvdA-fractie

De PvdA-fractie zal een online platform / whatsappgroep inrichten waarmee burgers, die dat willen, kunnen meedenken over zaken die op de agenda van het waterschap staan of erop zouden moeten worden geplaatst. Ook willen we op deze wijze snel en goed geïnformeerd worden vanuit alle regio's in Zeeland.

De PvdA-fractie in het bestuur van het waterschap doet jaarlijks verslag aan de achterban over wat er speelt binnen het waterschap. Ter ondersteuning wordt een webpagina ingericht alleen voor dit soort aangelegenheden. De webpagina wordt geplaatst onder de website van het gewest Zeeland.